

QUADERN
DE SALA

MURMURIS DE L'ÀNIMA
FRANCISCA MIQUEL MORANTA

EXPOSICIÓ

Casa de Cultura de Felanitx
del 22 d'agost de 2025 al 04 d'octubre de 2025

Catalina Soler Torres

Batlessa de Felanitx

“Vaig arribar a l'art des del silenci de qui observa”.

Així es presenta la margalidana Francisca Miquel Moranta, guanyadora de la X edició del Premi d'Arts Plàstiques Ciutat de Felanitx 2024. Enguany ens acosta els seus **“Murmuris de l'ànima”**. Un mostra on el cos hi és present, però també l'ànima i que ens convida a seguir la seva màxima “d'observar des del silenci” per arribar a l'ànima.

L'autora parteix de l'obra guanyadora l'any passat aquí a Felanitx per fer-nos avinent la poètica del cos, la vida. Tot en un procés creatiu en la que ens mostra la força de la natura, com el gres cuit de l'obra *Zhi*: propòsit vital que estreny la llana, un altre element natural, donant-nos a entendre aquesta fragilitat i, a la vegada, la força de la natura, de la vida.

Jugant, treballant amb diferents materials i estils l'obra de Francisca Miquel ens convida a restar en silenci fins a assolir l'enteniment, allò que ens transmet i ens vol fer veure l'obra després de la contemplació.

Joana Maria
Abrines Ramírez

**“Tota creació és una expansió de joia i un retorn a l’origen de la creació”
Joan Mascaró i Fornés**

L’artista Francisca Miquel Moranta crea obres d’alta sensibilitat, escultures i instal·lacions fetes des del cos que parlen a l’ànima. Obres amb cor que es poden olorar, sentir a la pell i palpar fins arribar al seu batec. Peces que arriben a la nineta dels ulls dels qui les mira creant un diàleg que fertilitza nous significats.

Murmuris de l’ànima neix de l’obra “Del lloc que l’ànima habita”, guanyadora del X Certamen d’Arts Plàstiques de 2024 de Felanitx, i de les preguntes que es planteja l’artista davant l’absència, la mort i el dol de persones estimades. L’obra que inicia aquest passeig convida a formar part del cos com a ritual. Estam davant la poètica del cos, també del cos absent, que ja no hi és, però que reneix a través de noves formes de vida-mort-vida. Aquest cercle etern que com la natura, la lluna i les estacions avança en procés de transformació.

L’exposició comença o acaba, segons el recorregut de cada visitant, amb el tapís 180323, que tatua la mirada del cel baix una data rellevant que coincideix amb el traspàs de l’amic i mestre Steve Afif i el creixement de l’artista amb unes noves ales. Com canta Sílvia Pérez Cruz “no sabia que els principis eren nascuts dels finals” i que ens convida a una metamorfosi vital i artística.

Francisca mostra la llum que porta dins, a la seva obra Inima, on mostra el cor brodat amb fil de cotó vermell com un òrgan inert que, malgrat tot, no apaga el foc de vida; manté el seu batec dibuixat a la pell d’una camisa blanca, encara per estrenar. Resseguint el teixit intern del cos, arribam a l’esternó fet de gres i les costelles de fil ferro unides per l’alè de vida que penja d’un fil de llana verge. Ens trobam davant Gènesi 2:7, l’aturada respiratòria com la tercera causa del cos físic per certificar la mort biològica. La mort encefàlica del cervell, l’aturada cardíaca del cor i la mort respiratòria dels pulmons. I es pregunta l’artista, quina seria la causa que certifica la mort espiritual d’una persona? La resposta està a l’obra Zhi: propòsit vital, on un grup de ronyons fets de ceràmica i llana d’ovella de Mallorca, mostren aquesta energia vital que ens permet materialitzar els somnis i connectar-nos amb l’impuls vital quan hi ha aquesta energia a dins.

Davant el dolor de la mort de pèrdues significatives, l’artista sent la responsabilitat d’elaborar un dol i mostrar-lo a través de l’art. Veim el moviment constant en la recerca dels materials, les creacions de noves imatges, l’ús de les tècniques, les lectures i les confessions per travessar portals que parlen de la vida després de la mort. Aquesta exposició també presenta les obres El lllindar, Re-tenir, Sota l’aixopluc del teu record, Tot allò que m’habita i Pols de llum; a on ens permet també com a espectadors a ser diferents del que érem ahir i que serem demà vivint una petita transformació després de connectar amb cada una de les obres. Francisca ens presenta la poètica del dol per arribar a la poètica del cos i de la vida amb les obres de Murmuris de l’ànima.

En qualsevol cas, aquesta és una lectura personal de l’obra de l’artista que ens mostra sense engrunes el seu cos i la seva ànima a través d’aquest procés creatiu, un viatge personal que proposa en forma d’art per transcendir-ho i deixar-ho a les mans, a la pell i als ulls dels que miren com deia John Berger. A partir d’aquí, et convid a fer una pausa i una respiració conscient per poder entrar en un no-espai/temps i deixar-te endur per les propostes artístiques de l’exposició. En sortir d’aquesta experiència, succeeix la inevitable metamorfosi de l’art que transforma el silenci en escolta.

Inima

Camisola antiga brodada en fil de cotó i entretela de cotó

*“INIMA significa COR en romanès i prové de la paraula ÀNIMA del llatí.
Mentre que, per dir ÀNIMA els romanesos usen la paraula SUFFLET
que prové del llatí SUFFLARE que significa alè vital”*

Gènesi

Gres, fil ferro i llana

*“Llavors el Senyor-Déu va modelar l’home amb pols de la terra.
Li va infondre l’alè de vida i l’home es convertí en un ésser viu”*

Gènesi 2:7

Zhi: propòsit vital

Gres cuit en reducció i llana d'ovella de Mallorca (Llanatura)

*“Busqui el motiu pel qual escriu; esbrini si entendria la seva vida si li fos vedat escriure.
Això, sobretot: pregunti's a l'hora més silenciosa de la seva nit: “he d'escriure?”
Grati dins seu per trobar una resposta profunda. I si aquesta resposta és afirmativa,
si pot respondre a aquesta seriosa pregunta amb un fort i senzill “he de”,
aleshores construeixi la seva vida d'acord amb aquesta necessitat.”*

Cartes a un jove poeta, Rilke

Deixar anar

Fil de coure, corda i llana.

“El vol d’una bruixa em destorba dels meus assumptes. La seva fragilitat (accentuada potser per la transparència) fa que el vent la dugui a prop meu. La primera reacció és agafar-la per demanar un desig. Després amb més calma s’asserenen els ànims i deix a la sort del buf, la bruixa...”

Deliri II, Maite Brazales

Tot allò que m'habita

Llana, mirall restaurat per Antònia Joan i botella antiga

*“Deixar constància del que s’ha sentit en un moment donat, o sigui,
intentar conservar-ho contra el desgast del temps, és una de les defenses
més elementals contra el caràcter efímer de la nostra vida.”*

Joan Margarit

*“No te extrañen
las alas de la herida
buscan un lugar
donde posarse”*

A dos voces, Dulce Chacón

Sota l'aixopluc del teu record

Abrig fet a mà per la meva padrina Carmen brodat amb fil dorat metalitzat i de cotó.

*“Quan va morir ma mare món pare va ajuntar els vestits,
se'ls va posar sobre el pit, un grapat de roba
i es va quedar així llargament, sota aquell pes de calor,
una nit i un dia,
per després aixecar-se i regar les plantes ja seques al balcó”*

Antonella Anedda

Re-tenir

Gres, fil ferro i base de fusta

*“Veus aquí la Broma Infinita: en aquest món inaturable,
la no-permanència és l'única cosa que roman”*

Marina de Cabo
(epíleg poemari de Sara Teasdale)

180323

Llana d'ovella de Mallorca (Llanatura) i fil de cotó.

"No sabia que els principis eren nascuts dels finals"

Silvia Pérez Cruz

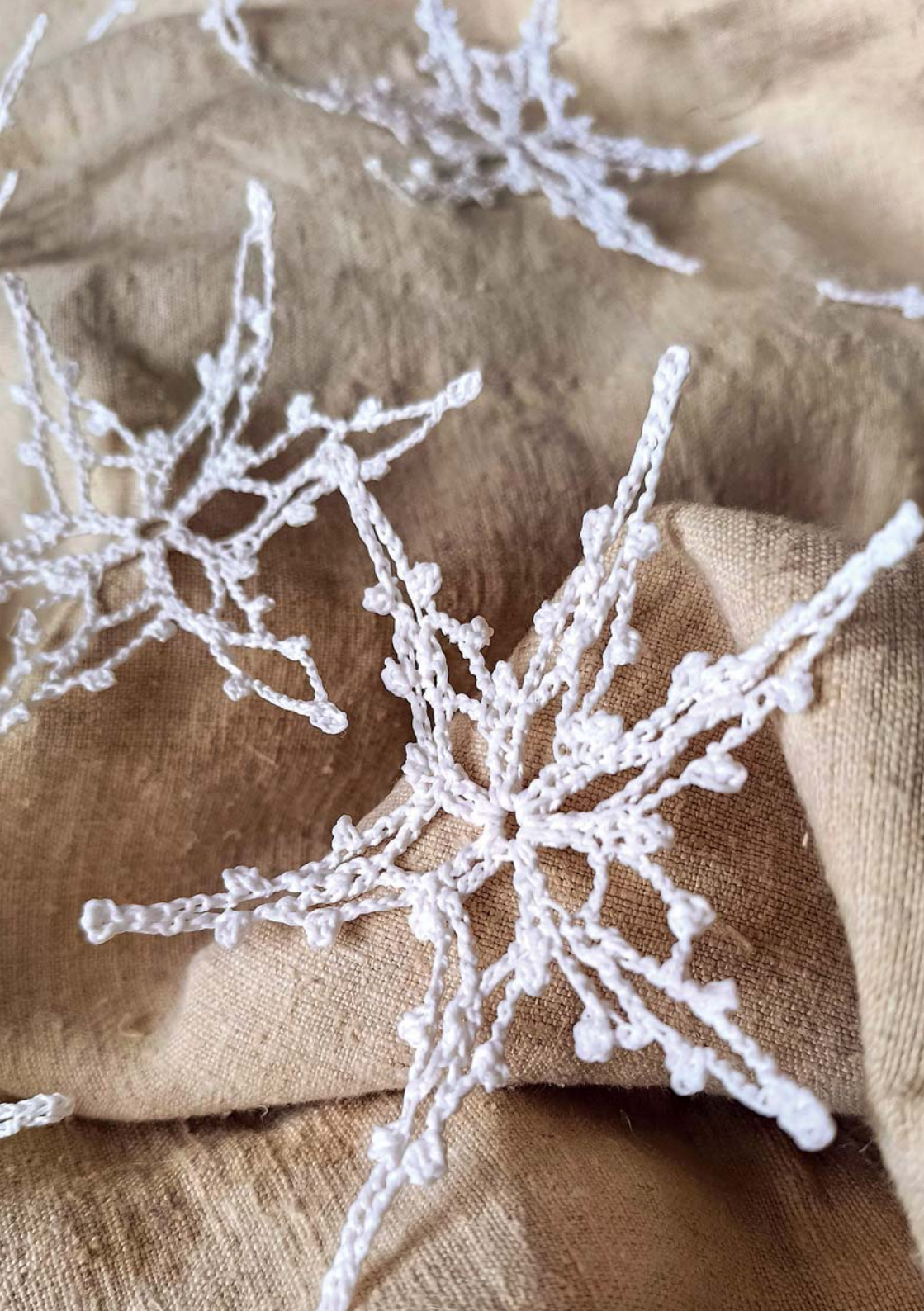

Pols de llum

Estrelles de ganxet fetes i midonades conjuntament amb ma mare Maria Moranta
sobre tela antiga de drap.

*“...M’he acostumat a viure
amb els qui ja no hi sou.
Damunt teu, les estrelles.
Aviat damunt meu.”*

Joan Margarit

Francisca Miquel Moranta

Santa Margalida, 1977

Vaig arribar a l'art des del silenci de qui observa. Em captivava la capacitat dels artistes de commoure, fos quina fos la seva disciplina.

Visitava museus, galeries i tallers d'artistes amb la fam de saber com transformaven la matèria en emoció, com feien servir els materials com a mitjans d'expressió. Em fascinava descobrir els seus camins creatius, les fonts d'on bevien i les preguntes que es feien.

Un dia, vaig creuar el llindar. Vaig voler ser jo qui, amb les meves pròpies mans, donàs cos al que no tenia forma, fes visible allò que no ho era i que en mi habitava.

Aquí va començar el meu periple per trobar un llenguatge propi. Vaig explorar la pintura i el dibuix, però en cap d'aquests àmbits m'hi acabava de sentir a gust. No va ser fins que vaig tenir un tros de fang entre les mans que vaig comprendre que aquell era el meu camí. Durant un temps, conèixer el material i aprendre'n les tècniques foren els meus principals objectius.

Mentrestant, en una visita de taller, vaig conèixer el pintor Steve Afif. Amb ell vaig cultivar una amistat profunda, d'aquelles que et transformen. Va suposar un punt d'inflexió en la meua manera de concebre l'art i el món. Setmana rere setmana, ens trobàvem al seu taller. Allà, el temps semblava aturar-se. Conversàvem d'art, de música, de literatura... de tot allò que ens feia vibrar. Ell em cedia un petit quartet on jo m'hi perdia entre carbonets i papers, intentant trobar la meua veu.

Encara avui, quan passo per davant el seu taller, puc sentir l'olor de trementina i les Variacions Goldberg de Bach. Foren uns anys fabulosos. Al seu costat havia trobat un refugi on abocar inquietuds, pors i anhels. Perdre'l va ser un cop profund. Se'n va anar un 18 de març, ara fa dos anys.

A partir d'aquell moment, vaig triar l'escultura i la instal·lació com a mitjans per expressar-me. A poc a poc, vaig anar introduint altres materials que m'oferien la immediatesa que aquell moment em demanava. Eren tècniques i gestos que coneixia des de ben petita, transmesos per les mans de les dones de la meua família: cosir, teixir, fer ganxet, brodar...

La fragilitat de l'ésser, la memòria, el dol i el misteri de l'ànima es convertiren en els eixos de la meua recerca. No cercava respostes definitives, només espais de reflexió on habitar la pregunta.

El resultat d'aquest recorregut és Murmuris de l'ànima, una exposició on cada peça esdevé una invitació a entrar en un espai de silenci i contemplació.

Gràcies per ser-hi. Espero que, d'alguna manera, aquestes obres et parlin.

Anna Maria Rovira

Centre Cultural de Felanitx

Murmuris d'ànima.

Un murmurí és una paraula dita en veu baixa, un so suau que s'esmuny sense imposar-se. L'ànima, en canvi, és l'espai interior on arrelen emocions i espiritualitat: allò que es manifesta, però no es pot tocar.

Murmuris d'ànima ens convida a endinsar-nos en el món íntim de Xisca Miquel, on cada objecte esdevé llenguatge i cada peça, un fragment de veu interior. L'ànima de l'artista s'articula a través de formes subtils que, sense materialitzar-se del tot, s'apropen a qui observa.

El punt de partida d'aquesta exposició és l'obra *El lloc que l'ànima habita*, realitzada amb fil reciclat de cotó i ceràmica, guardonada amb el X Certamen d'Arts Plàstiques de Felanitx. Aquesta peça actua com a fil conductor i obre un procés creatiu que continua explorant les connexions invisibles amb l'ànima.

Les obres de Xisca Miquel es despleguen com representacions d'emocions que transiten entre passat, present i futur. Cada peça és independent, però alhora es relaciona amb les altres, configurant un univers delicat i coherent. La seva presència és lleugera, gairebé flotant, i alhora concreta i tangible.

Entre el ser i el no ser, entre el que es mostra i el que resta ocult, l'artista construeix un espai on l'ànima murmura i es fa visible a través de la fragilitat i la bellesa.

Aquesta exposició és un exercici creatiu de recuperació de la memòria familiar, un diàleg entre passat i present que posa en valor el treball de les mans. Un espai on l'herència familiar i generacional es transforma en art compartit, fent visible allò que neix de l'ofici i esdevé expressió artística.

Col·lecció "Quadern de Sala"

Nº 0- Marcos Vidal "*Do it yourself*" / Nº 1- Adrián Castañeda "*Coto privado de caza*" / Nº 2- Javier Marsical "*Chico & Rita - Dispararon al pianista (il·lustracions)*" / Nº 3- Vicenç, Miquel, Jorge, Llorenç "*Artis Interventum*" / Nº 4- Kathrin Hufen "*El amor y la creación*" / Nº 5- Maria Huerga "*La construcció de l'absència*" / Nº 6- "*Ella, del museu a l'escola*" / Nº 7- "*Una mirada retrospectiva. 35 anys d'història del Centre Cultural*" / Nº 8- "*Una passejada pels nostres arxius*" / Nº 9- "*Descobrint Luis Bermejo*" / Nº 10- ArtPortocolom "+Pinzellades"

Nº 11- Francisca Miquel "*Murmuris de l'ànima*"

Edició: Centre Cultural de l'Ajuntament de Felanitx - Ha comissariat: Aina Maria Rovira
Idea original: Aina Maria Rovira, any 2024 - Disseny i maquetació: Víctor Moreno (Big Graphics)
Imatges de les obres: @instants i Maricarmen Tamarit

Ajuntament de Felanitx

